

Ekskurzija: Sprehod po Trubarjevi rojstni fari po 500 letih

Prispeval Darja Rupnik
torek, 02. september 2008

torek, 2. september 2008

Leto 2008 prinaša pomembno obletnico – 500 let Trubarjevega rojstva, zato smo ekskurzijo organizirali prav v njegov rojstni kraj na Rašico.

Primo Trubar je prvi slovenski pisatelj, reformator, oče slovenske besede, utemeljitelj slovenskega knjižnega jezika ... Postavil je temelj slovenske narodne zavesti. Vlogo nosilca narodne zavesti je namenil jeziku, ki je naša zunanja podoba in notranji izraz. V nagovoru na začetku Katekizma Trubar svoje rojake, do takrat Kranjce, Štajerce, Korošce ... kot prvi nagovori z imenom Slovenci – zaželi so se zavedati, da spadajo skupaj (narodna zavest).

Vsem Slovencem/gnado/ mir/milost inu pravu spoznane božje /skuzi Jezusa Kristusa prosim.

Trubar je v dokončnem prehodu Evrope iz srednjega v novi vek uvrstil Slovence na zemljevid kulturno osveženih narodov.

Ogledali smo si Trubarjevo domačijo, ki stoji na bregu reke Rašica. Sestavljajo jo spominska hiša z mlinom, žaga venecijanka in gospodarsko poslopje. V hiši je iz prejšnjih bivalnih prostorov nastala spominska soba, katere vsebina je razdeljena na tri sklope. Na zidovih je fragmentaren pregled skozi Trubarjevo življenje in delo. Z odlomki iz njegovih knjig in risbami so označeni glavne postaje njegove življenjske poti, njegovo delo in čas. Poudarek je na izidu prvih slovenskih knjig: Catechismus in Abecedarium (1550). V stebrih so razstavljeni ponaredki Trubarjevih knjig, ki so slika in prilika originalov, ki jih hranijo različne ustanove po Evropi. V vitražnih oknih so upodobljeni Trubarjevi sodobniki. Gre za krog ljudi, od katerih so nekateri vplivali nanj s svojim delom, mu pri delu nudili pomoč, z njim neposredno sodelovali ali ga preganjali.

V spominski sobi smo
poslušali razlago o Primožu Trubarju.

V gospodarskem posloplju je iz
prejnjega hleva nastala krma, skedenj je postal galerija Skedenj in
italnica, kjer smo ročno izdelali miniaturno knjigo, spoznali knjigove
postopek, orodja in materiale.

Nato smo se odpeljali v Kocjan
in obiskali cerkev sv. Kancijana, v kateri je bil 9. junija 1508. leta Trubar
krsten.

Na Gradu smo se posladkali s Trubarjevo malico (pešena
prosenka s suhimi žitnimi, kruh krhljak, krhljevka – kompot iz suhega
sadja), kjer smo bili pohvaljeni, saj smo vsi vse pojedli. Ogleдали smo si
suhilnico sadja, kjer sušijo sadje na tradicionalen način, Zabukovev kozolec z
orodji za pridelavo prosene kaše ter se sprehodili po vasi mimo Kogojeve hiše,
starega vodnjaka in si ogledali žirno kuhinjo.

Ekskurzijo pa smo končali na
gradu Turjak z ogledom fresk iz sredine 15. stoletja v Dalmatinovi kapeli,
skrivnega rova in grajskih ječ, viteške, poročne dvorane in kratkim obhodom po
gradu. Poslušali smo razlago o povezavi med Trubarjem in turjškimi gospodi Auerspergi.

Turški grb ima tur – staro
govedo, ki je izumrlo. Eden izmed Turjanov je Karla Velikega rešil pred turom
in tako je dobil grad ime Turjak. Na zunanji strani volovskega stolpa je
upodobljen tur.

Pred gradom stoji mogoča lipa,
preprav jo je Prešeren v romanci Turjška Rozamunda spremenil v hrast zaradi ritma.

Hrast stoji v Turškem
dvoru,

vrh vzdiguje svoj v oblake,

v senci pri kamnitni
mizi,

zbor sedi gospode
lahtne,

ker Turjan spet gostuje

Rozamundine snubaÄ•e.

VeÄ• slik si lahko ogledate tukaj .

Darja Rupnik